

Gränsvärdena sänks i andra länder

Svenska s.k. gränsvärden för strålning från trådlös kommunikation skyddar bara mot omedelbara upphettningseffekter och ger inget skydd mot långvarig exponering. I många andra länder, bl.a. Italien, Schweiz, Ryssland och Österrike accepteras inte detta synsätt och där har man sänkt gränsvärdena.

I februari 2007 antog det belgiska parlamentet med stor majoritet en ny lag som innebär en kraftig sänkning av tillåten strålning från trådlös kommunikation med femton till tjugo gånger. Syftet med lagen är att begränsa möjliga effekter på hälsan av mobilantennor. Lagen är ett resultat av klagomål från invånare i Bryssel om sömnrubbningar efter installationen av mobilantennor i närheten, enligt nätupplagan av Expatica.

Men i Sverige kan vi känna oss trygga med våra gränsvärden enligt SSM*

Strax efter att EU:s miljöbyrå gått ut och varnat för strålning från mobilmaster och trådlösa nätverk och uppmanat hälsomyndigheter att vidta åtgärder för att minska strålningen svarade dåvarande SSI med att presentera en undersökning av uppmätt strålning från mobilmaster, trådlösa nätverk och radio- och TV-sändningar. Den högsta strålningsnivån som uppmättes var i riksdagsbiblioteket, där den uppgick till en hundradel av högsta tillåtna gränsvärde. ”Det finns inga kända hälsorisker vid så låga nivåer” säger SSI:s talesman i DN den 2/10 2007. SSI:s påstående motsägs dock av flera undersökningar, bl.a. den från Lund, som visar att hjärnceller hos försöksdjur dör efter 2 timmars exponering av strålning med en styrka på en tusendel av godkänt gränsvärde. En holländsk dubbel blindundersökning av 3G strålning visade en signifikant ökning bl.a. av yrsel, illamående, domningar, ouppmärksamhet och koncentrationssvårigheter redan efter 20 minuters exponering av 3G-strålning med en styrka 3770 gånger under gällande gränsvärde. De som reagerade mest hade redan anmält hälsoproblem från närliggande mobilmaster.

Vad kan man göra?

När SSM, regering och riksdag sviker barnen och offerar deras hälsa och framtid faller ansvaret på föräldrar, vårdnadshavare, dagispersonal, lärare och fritidsledare att förbättra strålningsmiljön för de nu levande och ännu inte födda barnen.

Några tips: Sanera fosters och små barns miljö från onödig elektromagnetisk strålning, från trådlösa nätverk eller trådlös internet och använd aldrig sladdlösa telefoner eller mobiltelefoner i deras närhet!
Begränsa barns och ungdomars användning av mobiler och trådlös teknologi! Låt dem aldrig använda sladdlösa DECT-telefoner!!

^{*}Tidigare SSI, Statens strålskyddsinstitut.

Läs mer på www.vagbrytaren.org

Barn och mobilstrålning

Tryggare kan ingen vara (än svenskarna)

Enligt Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, finns det inga vetenskapliga belägg för hälsoeffekter av mobilstrålning under nuvarande s.k. gränsvärden. Särskilt betryggande, speciellt för mobilföretagen, måste det kännas att SSM påstår att det inte finns vetenskapliga belägg för att barn skulle vara känsligare för mobilstrålning än vuxna. Mobiltelefoner vänder sig ju i hög grad till den yngre generationen. Eftersom inga studier har gjorts på barn, finns det heller inga vetenskapliga belägg för att barn skulle vara känsligare för mobilstrålning än vuxna är deras ovetenskapliga slutsats. Några speciella rekommendationer för barn behövs därför inte i Sverige. Kan vi verkligen lita på myndigheter och makthavare och tryggt ge mobiltelefoner till våra minsta?

I andra länder är man inte alls lika trygg (som i Sverige)

Redan år 2000 manade den brittiska officiella Stewartrapporten till försiktighet. ”Barn kan vara känsligare p.g.a. att deras nervsystem är under utveckling, p.g.a. att deras huvud absorberar mer energi från mobiltelefonen och att de exponeras tidigare i livet.”

Rapporten rekommenderade därför att barn bara bör använda mobiltelefon för viktiga samtal och att antenner nära skolor och daghem bör undvikas. En ny Stewartrapport från 2005 framhöll att europeisk forskning visar på risker med mobilmaster och rekommenderar att barn inte ska använda mobiltelefoner. Rapporten föranledde det Danska Cancerförbundet och Hälsoministeriet att rekommendera att barn under 10 år inte ska tala i mobiltelefon.

I Ryssland avrådes sedan länge barn under 16 år och gravida kvinnor från att använda mobiltelefon.

EU varnar för mobilstrålning

Hösten 2007 gick EU:s miljöbyrå ut med en varning för strålning från mobiltelefoner, mobilmaster och trådlösa nätverk. Byrån stödde sig på en rapport från en grupp forskare från hela världen. I rapporten konstaterades att mobiltelefoner bland mycket annat kan leda till allvarliga konsekvenser för barns mentala utveckling och

att genomgången av mer än 2000 vetenskapliga studier tyder på att gränsvärdena för strålning från mobiltelefoner, mobilmaster och trådlösa nätverk är tusentals gånger för höga. EU:s miljöbyrå anser att hälsomyndigheter måste föreslå åtgärder för att minska strålningen.

”Det största mänskliga experimentet någonsin”

En forskargrupp i Lund har, under ledning av professor Leif Salford, visat att blodhjärnbarriären skadas och hjärnceller dör hos råttor som är 12 och 26 veckor gamla efter 2 timmars mobilstrålning av en styrka motsvarande den som kan uppmätas 180 meter från en mobilmast, eller en tusendel av det godkända gränsvärdet. Åldern på råttorna är jämförbar med tonåringar. Hjärnan är mycket outvecklad när vi föds och för att vi ska fungera som vuxna måste det ske en kraftig tillväxt av nervcellerna och nervnäten i hjärnan. Den växande hjärnan är därför mycket känslig för allt som leder till hjärncellsdöd. De områden i hjärnan som drabbas av strålningen är särskilt viktiga för uppmärksamhet, minne och inläring. Leif Salford har kallat mobiltelefonin ”det största mänskliga experimentet någonsin”. De tragiska resultaten av detta experiment har under de senaste åren visat sig allt tydligare för var och en som verkligen vill förstå.

Freiburgappellen

Över tusen tyska läkare har skrivit under den s.k. Freiburgappellen från 2002, enligt vilken de ”under senaste åren iakttagit en dramatisk ökning av svåra och kroniska sjukdomar” bl. a följande:

- Inlärnings-, koncentrations-, och beteendestörningar hos barn (t.ex. hyperaktivitet)
- Alzheimer och epilepsi,
- Cancersjukdomar som leukemi och hjärntumörer.

Appellen fortsätter: ”Vi iakttar dessutom allt oftare olika störningar, ofta felaktigt uppfattade som psykosomatiska, nämligen: Huvudvärk och migrän, kronisk utmattning, inre oro, sömnlöshet och trötthet på dagen, öronsus, infektionsbenägenhet, nerv och mjukdelssmärter.” Man konstaterar också att man ser en anhopning av sådana sjukdomar i områden och bostäder med stark strålning och att besvären alltför ofta förbättras eller försvinner när strålningen minskar eller elimineras. Man pekar särskilt ut strålning från mobiltelefoner och sladdlösa DECT telefoner.

Freiburguppropets slutsatser styrks bl.a. av följande fakta: I Europa har man sett en fyrtioprocentig ökning av antalet hjärntumörer. En framstående hjärnkirurg förklarade i australisk TV att han sett en ökning av hjärntumörer bland barn på 21%.

Enligt en framstående brittisk universitetslärare i odontologi sker nu ”en massiv ökning av muncancer bland barn och tonåringar.”

Enligt svenska studier är risken för hjärntumör störst i åldern mellan 20 och 29 år och för dem som började använda mobiltelefon före 20-årsåldern. Ett stort antal

vetenskapliga studier har visat att risken för hjärntumör fördubblas hos dem som använt mobiltelefon i minst tio år. Enligt en nyligen publicerad studie räcker det med fyra år.

Spontanstudier av mobilstrålningens effekter på barn

Andra effekter av ”det största mänskliga experimentet någonsin” är följande. Sommaren 2000 monterades 60 antenner på en byggnad 42 meter från en skola i Spanien med 450 elever. Mellan december 2000 och december 2001 insjuknade tre barn i leukemi och ett barn i den elakartade Hodgkins sjukdom. I en byggnad intill skolan där femtio personer bodde fick sju personer cancer. Under den period när antennerna var aktiva fick flera personer epilepsiattacker, som upphörde när antennerna stängdes av. Inte förrän barnens föräldrar vägrat låta barnen gå till skolan monterades slutligen antennerna ner. Ytterligare ett barn fick en elakartad tumorsjukdom något år efter att antennerna togs bort. Därefter har det varit lugnt.

Stress, depression och sömnsvårigheter ökar mest bland unga

I allt tätare takt kommer uppgifter om hur stress, depression och sömnsvårigheter drabbar allt fler och allt yngre.

Enligt Arbetslivsinstitutet uppgav 47% av svenskarna 2000-2001 att de kände trötthet. Motsvarande siffra 1986-87 var 30%. Sömnsvårigheter ökade från 16 till 26 % och oro och ängslan ökade från 16 till 24%. Enligt en talesman för institutet är det ”skrämmande att vi ser de största försämringarna bland 16-19-åringarna.” Dagens tonåringar är den första generation som mår sämre än sina föräldrar i motsvarande ålder.

Fyra gånger fler gör självmordsförsök jämfört med 1980.

Nästan tre gånger fler känner ängslan oro och ångest.

Nästan tre gånger fler har besvär med sömnen och fler är trötta för jämn. (SvD 29/4 2007)

En svensk undersökning har visat en skrämmande ökning av tinnitus bland 7-åringar. År 2004 svarade drygt 60% av 7-åringar att de hade eller hade haft problem med att det tjueter eller ringer i öronen. 1997 var andelen 12 %.

Tredubbling av sjukpensionering av unga

Antalet unga som får förtidspension har tredubblats sedan 1970. Värst drabbade är åldern mellan 20-29 år. (SvD 12/6 2007) Mellan 1997 och 2003 fördubblades sjukskrivningarna i Sverige. En stor del av ökningen utgjordes av utbrändhet, trötthetssyndrom och stressrelaterade tillstånd, som drabbar allt yngre människor. Den ökade användningen av mobiltelefoner och utbyggnaden av mobilnäten sammanfaller med dessa fynd. Flera studier har visat att människor får sömnproblem när de utsätts för mobilstrålning. Tinnitus, trötthet depression och värk är andra symtom som i flera studier visat sig vara vanliga effekter av mobilstrålning.